

**Forum Standaardisatie**

Wilhelmina van Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag

Postbus 96810
2509 JE Den Haag

www.forumstandaardisatie.nl

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 13 december 2017

Agendapunt:	4C		
Betreft:	Concept intake-advies voor NLCIUS		
Aan:	Stuurgroep open standaarden		
Van:	Bureau Forum Standaardisatie		
Datum:	20 november 2017	Versie	1.0

Advies

Het Forum Standaardisatie wordt geadviseerd om de eFacturatie standaard Nederlandse Core Invoice Usage Specification (hierna: NLCIUS) in behandeling te nemen voor opname op de 'pas toe of leg uit' lijst. De standaard heet nu Semantisch Model eFacturatie (kortweg SMeF) en staat als SMeF 2.0 op de lijst. Gezien de introductie van de Europese norm (EN16931) en het CIUS mechanisme dat hierin is opgenomen sluit de naam NLCIUS beter aan. NLCIUS vervangt SMeF 2.0 op de lijst. In procedure nemen is van belang omdat de standaard duidelijkheid geeft aan overheden en bedrijven (gebruikers en ICT-aanbieders) over de elementen en gegevens die op facturen gebruikt dienen te worden (specifiek voor de Nederlandse situatie).

Korte toelichting

NLCIUS is een nieuwe versie van SMeF en is een aanvullende specificatie op de Europese Norm EN16931 voor toepassing in Nederland. De Europese Norm (EN16931) beschrijft de wijze van e-factureren naar overheden en is ook bruikbaar voor bedrijven onderling. NLCIUS wordt beheerd door TNO/NEN waaraan uitstekend beheer is toegekend. De standaard is echter nog in ontwikkeling. Waarschijnlijk wordt NLCIUS in december '17 of januari '18 vastgesteld. Gezien de tijdlijnen van de procedure zal dit naar verwachting geen probleem opleveren.

De standaard voldoet aan de criteria voor in behandeling name voor opname op de 'pas toe of leg uit' lijst. Een deel van de toetsing heeft reeds plaatsgevonden bij de toetsing van SMeF 2.0 in 2016.

Tenminste de volgende organisaties zullen worden gevraagd om als expert betrokken te zijn tijdens de procedure: Logius, min EZ, min BZK, PIANOo, Simplerinvoicing, SETU, TIE Kinetix en Centric.

Toelichting

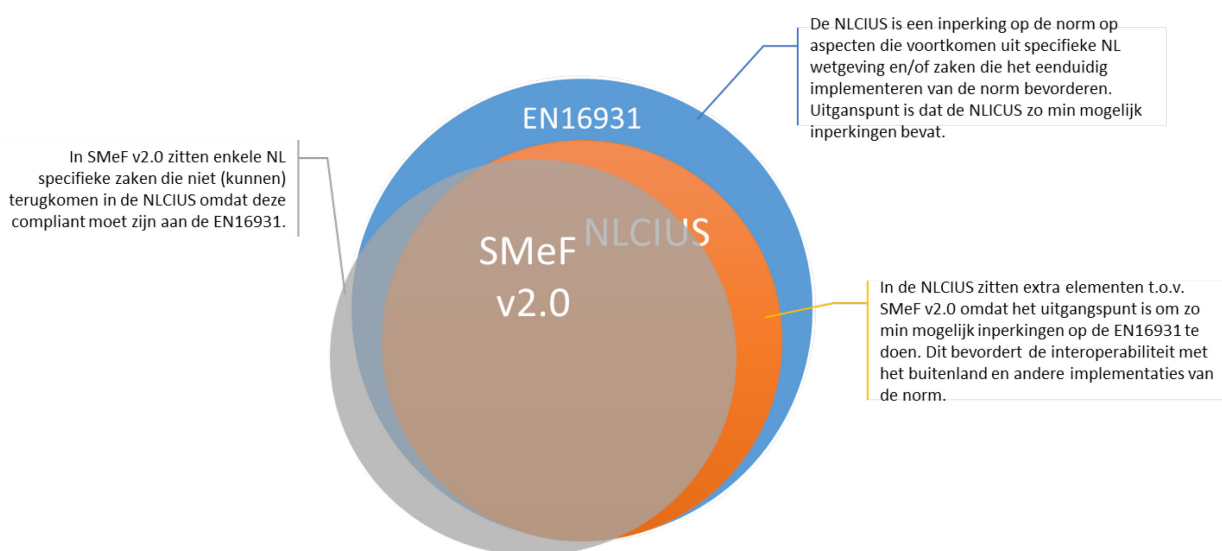
1. Aanmelding, intakegesprek en toetsingsprocedure

Op 24 oktober is door Michiel Stornebrink van TNO (Namens SMeF) een standaard aangemeld, betreffende het wijzigen van SMeF 2.0 naar Nederlandse Core Invoice Usage Specification (hierna: NLCIUS) voor de lijst met open standaarden. De aanmelder heeft als doel de standaard verplicht ('pas-toe-of-leg-uit') te stellen. De beheerorganisatie (NEN/TNO) kent 'uitstekend beheer', maar gezien een aantal wijzigingen, waaronder de naam, is de standaard als nieuwe versie aangemeld voor de procedure.

In het kort komen de verschillen neer op:

- NLCIUS is compliant aan de EN16931 (die door EU en NL wetgeving door overheden moet worden ondersteund). SMeF is niet (volledig) compliant aan de EN16931. In de NLCIUS zitten een aantal extra elementen, bedrijfsregels en gebruiksinstructies die niet in SMeF waren gedefinieerd. Deze komen voort uit de EN16931 of hernieuwd inzicht vanuit de werkgroep.
- In de NLCIUS komen een aantal elementen, bedrijfsregels en gebruiksinstructies uit SMeF te vervallen. Dit omdat compliance aan de EN16931 het uitgangspunt is.

In onderstaande figuur is geprobeerd om de relatieve omvang van de verschillen zo goed mogelijk weer te geven.



Op 10 november 2017 heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de aanmelder. In dit gesprek is de aanmelding besproken. Hierbij is gekeken of alle basisinformatie aanwezig is en of de standaard voldoet aan de criteria voor inbehandelname. Daarnaast is vooruitgeblikt op de procedure.

2. Korte beschrijving standaard

Waar gaat NLCIUS over?

NLCIUS is een nieuwe versie van SMeF en is een aanvullende specificatie op de verplichte Europese Norm EN16931 voor toepassing in Nederland. De Europese Norm (EN16931) beschrijft de wijze van e-factureren naar overheden en is ook bruikbaar voor bedrijven onderling. Toepassing van de EN16931 is al per EU directive en NL wetgeving (aanbestedingswet) verankerd. De EN16931 biedt echter ruimte om, binnen bepaalde kaders, aanvullende eisen te stellen door zowel (groepen van) ontvangers als verzenders. Bijvoorbeeld om land-specifieke wetgeving te implementeren. Om te voorkomen dat individuele ontvangers aan overheidszijde hierin afwijkende keuzes maken van markt implementaties is vanuit SMeF (NEN/TNO) samen met stakeholders een CIUS ontwikkelt die toegepast moet gaan worden door iedereen. Uitgangspunt is dat deze NLCIUS zal zo min mogelijk afwijkt van de Europese norm.

Welk probleem lost de standaard op?

Volgens de EN16931 is het mogelijk om inperkingen te doen door optionele velden van de basisfactuur verplicht te stellen of door een specifieke invulling te eisen van de optionele velden. NLCIUS is er om veelheid van dergelijke inperkingen te voorkomen én zorgt dat de Nederlandse overheid (zowel rijk, als gemeenten) en bedrijfsleven (Simpler invoicing, SETU, e.a.) dezelfde keuzes hierin maken.

Wie beheert de standaard?

NLCIUS wordt beheerd door TNO en NEN. TNO is betrokken vanwege de inhoudelijke kennis op het gebied van e-facturatie. NEN voert het procedureel beheer over de standaard. *(ongewijzigd t.o.v. SMeF)*

Waarom is de standaard aangemeld voor pas toe of leg uit?

Opname van de NLCIUS op de PTOLU lijst dwingt af dat de afspraken set wordt toegepast door overheden. Dat het verplichte karakter van de PTOLU lijst past bij de standaard is al eerder geconcludeerd. Opname van de standaard helpt met de verdere adoptie van e-factureren binnen de overheid.

(zie ook: 7. Functionele use case)

3. Criteria voor inbehandelname

Om een standaard in behandeling te nemen moet de standaard vallen binnen de scope van de lijst. Hiervoor gelden vier criteria:

1. Is de standaard toepasbaar voor elektronische gegevensuitwisseling tussen (semi-)overheidsorganisaties en bedrijven, tussen (semi-)overheidsorganisaties en burgers of tussen (semi-)overheidsorganisaties onderling?

Ja, NLCIUS is toepasbaar voor e-facturatie B2G, G2G en B2B. NLCIUS is niet relevant voor gegevensuitwisseling met burgers. *(ongewijzigd t.o.v. SMeF)*

2. Is het beoogde functioneel toepassingsgebied en het organisatorisch werkingsgebied van de standaard, voldoende breed om substantieel bij te dragen aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid?

Ja, het functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied is ongewijzigd t.o.v. SMeF.

3. Is het zinvol de standaard op te nemen, gezien het feit dat deze niet al wettelijk verplicht is voor het beoogde functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied?

Ja, toepassing van de EN16931 is al per EU directive en NL wetgeving (aanbestedingswet) verankerd. Volgens de EN16931 is het mogelijk om inperkingen te doen door optionele velden van de basisfactuur verplicht te stellen of door een specifieke invulling te eisen van de optionele velden. NLCIUS is er om veelheid van dergelijke inperkingen te voorkomen én zorgt dat de Nederlandse overheid en bedrijfsleven dezelfde keuzes hierin maken.

4. Draagt de standaard bij aan de oplossing van een bestaand, relevant (interoperabiliteits)probleem en het voorkomen van leveranciersafhankelijkheid?

Ja, de standaard geeft duidelijkheid aan overheden en bedrijven (gebruikers en ICT-aanbieders) over de elementen en gegevens die op facturen naar overheidsorganisaties gebruikt dienen te worden (specifiek voor de Nederlandse situatie). (ongewijzigd t.o.v. SMeF)

Conclusie

De standaard voldoet aan de criteria voor inbehandelname.

4. Toetsing kansrijkheid procedure

Het Forum Standaardisatie wil voorkomen dat er standaarden in procedure worden genomen waarvan bij voorbaat al bekend is dat deze in de expertronde of consultatieronde zullen stranden op één van de inhoudelijke criteria. Daarom heeft de procedurebegeleider de beantwoording van de criteriavragen nagelopen, waar mogelijk zelf aangevuld en vervolgens besproken met de indiener.

1. Open standaardisatieproces

De ontwikkeling en het beheer van de standaard moeten op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze zijn ingericht.

NLCIUS wordt beheerd door TNO/NEN waaraan uitstekend beheer was toegekend voor de standaard SMeF. De standaard NLCIUS kan worden gezien als een nieuwe versie van SMeF maar is nog in ontwikkeling. Waarschijnlijk wordt NLCIUS in december '17 of januari '18 vastgesteld. Gezien de tijdlijnen van de procedure zal dit naar verwachting geen probleem zijn.

2. Toegevoegde waarde

De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de kosten, de risico's en nadelen. Voor elk van de te onderscheiden stakeholders (overheid, bedrijven en burgers) afzonderlijk zouden de baten voor de informatievoorziening en de bedrijfsvoering op moeten wegen tegen de

kosten. Verder moeten de risico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard (beveiliging, privacy) acceptabel zijn.

NLCIUS zorgt voor een eenduidige wijze van e-factureren, zonder dat daar specifieke risico's mee gemoeid zijn. De winst voor overheden en bedrijfsleven van het versneld overstappen op e-factureren is groot. Zo is uit onderzoek van Deloitte is gebleken dat als Nederland versneld overstapt op e-factureren, bedrijven op termijn jaarlijks 1,2 miljard euro besparen.¹

3. Draagvlak

Aanbieders en gebruikers moeten voldoende ervaring hebben met de implementatie en het gebruik van de standaard.

Het draagvlak is naar verwachting onverminderd groot sinds de opname van SMeF op de PTOLU lijst. Betrokken stakeholders zijn o.a.

Simplerinvoicing, SETU, Ketenstandaard Bouw en Installatie, PIANOO Programmabureau e-factureren en Logius Centrum voor Standaarden.

Daarnaast participeren nog enkele individuele organisaties van e-facturatie oplossingen.

4. Opname bevordert adoptie

De opname op de lijst moet een geschikt middel zijn om de adoptie van de standaard te bevorderen.

De overheid stimuleert actief het verzenden van e-factureren. NLCIUS draagt bij de adoptie door duidelijkheid te geven over de elementen waaruit de factuur bestaat. Dat het verplichte karakter van de PTOLU lijst past bij de standaard is al eerder geconcludeerd. Opname van de standaard helpt met de verdere adoptie van e-factureren binnen de overheid.

Conclusie

Er zijn op voorhand geen struikelblokken te verwachten. Uitgangspunt is dat NLCIUS eind dit jaar of in januari 2018 formeel wordt vastgesteld.

5. Samenhang

Het Forum Standaardisatie wil weten of de aangemelde standaard samenhangt met standaarden die reeds op de lijst zijn opgenomen, of standaarden die voor toetsing in aanmerking komen. Uit de intake moet duidelijk worden of dit gevolgen heeft voor de toetsing en eventuele opname van de aangemelde standaard.

1. Bestaat er samenhang tussen de aangemelde standaard en de verplichte ('pas-toe-of-leg-uit') standaarden die reeds op de lijst zijn opgenomen en wat betekent dit voor de toetsing en eventuele opname van de standaard?

Er is samenhang met SETU en specifiek het SETU factuur model. Naar verwachting zal SETU de wijzigingen in NLCIUS in het factuurmodel opvolgen.

2. Bestaat er samenhang tussen de aangemelde standaard en de aanbevolen standaarden die reeds op de lijst zijn opgenomen en wat betekent dit voor de toetsing en eventuele opname van de standaard?

¹ Zie voor meer informatie: <https://www.digitaleoverheid.nl/voorzieningen/dienstverlening/efactureren/>

Er is samenhang met UBL, een bibliotheek van standaard zakelijke XML-documenten zoals inkooporders en facturen. Naar verwachting heeft dit geen effect op de toetsing of opname van NLCIUS op de lijst.

3. *Bestaat er samenhang tussen de aangemelde standaard en standaarden die in aanmerking komen voor opname op de lijst en wat betekent dit voor de toetsing van de standaard(en)? (Denk bijvoorbeeld ook aan een gezamenlijke toetsing met (een deel van) deze aanvullende standaarden).*

Er is samenhang met enkele andere standaarden, zoals OHNL, Simplerinvoicing, en Standaard Energie eFactuur, die (nog) niet op de lijst open standaarden staan. Dit heeft geen gevolgen voor de toetsing.

6. Sponsorschap

De aanmelding van standaarden voor de lijst van het Forum en het Nationaal Beraad dient ondersteund of gesponsord te worden door overheids- en/of (semi)publieke organisaties die de standaard reeds in gebruik hebben (of voornemens zijn dit te doen) en die de beoogde opname op de lijsten ondersteunen. Dit draagt bij aan het draagvlak voor de standaard, geeft zicht op de functionele usecase voor de overheid en helpt bovendien om tijdens de toetsing de juiste experts te benaderen.

1. *Welke overheden en/of (semi)publieke organisaties ondersteunen de aanmelding van de standaard?*

De overheidsorganisaties die participeren in de stuurgroep SMeF BZK, IenW en Financiën en UWV.

2. *Hebben deze organisaties de standaard geïmplementeerd? (zie ook punt 7 voor een uitwerking)*

SMeF is geïmplementeerd. NLCIUS is nog in ontwikkeling.

7. Functionele use case

Voor de standaard dient een duidelijke use case beschikbaar te zijn op basis waarvan overheden en/of instellingen uit de (semi) publieke sector kunnen bepalen of de aangemelde standaard voor hen relevant is en wie eventueel moet deelnemen aan de experttoetsing van de standaard.

Zie voor een beschrijving van de use case het intakeadvies SMeF 2.0.²

² <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/bfs/files/Intakeadvies%20SMeF%202%200.pdf>